

Sveriges Konsumenter i Samverkan

- för ökat konsumentinflytande -

Hultsfred 2010-12-15

Fiskeriverket
Avd. för resursförvaltning
Johanna Eriksson
Box 423
401 26 GÖTEBORG

Remiss 13-2940-10

Förslag till ändring i Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:36) om fiske i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön och Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:37) om fiske i sötvattensområdena; **gällande reglering av fiske efter ål**

Sveriges Konsumenter i Samverkan är den fristående och obundna konsumentorganisationen i Sverige och har ett starkt engagemang för fisk som föda och fiske i ett uthålligt perspektiv, för en förbättrad tillgång till fisk. För mer information om vårt engagemang för fisket och fiskkonsumtionen se vår hemsida:

<http://www.konsumentersamverkan.se/11verk/kampanj/fiske/fiske.html>

Vi inkommer därför med våra synpunkter på förslaget.

Vi anser det viktigt att de 70% av Jordens yta, som är vår överlägsna solfångare, ska värnas och att bestånden inte får utsättas för rovfiske, tjuvfiske, ohämmat uttag eller påverkan av andra orsaker, t ex nedsmutsning och förgiftning. Av de resterande 30% av Jordens yta är bara en bråkdel användbar för produktion av livsmedel och minskar ständigt. Med en höjning av vattennivåerna blir minskningen av den produktiva arealen katastrofalt mycket mindre och belastningen på havens produktion kommer då att öka ännu mer. Därför är det en viktig överlevnadsfråga för mänskligheten att i högsta möjliga omfattning prioritera havens produktivitet.

Vi anser det viktigt att i detta perspektiv lyfta betydelsen av att även vi som konsumenter deltar i debatten och arbetet för ett framtida ökat och samtidigt hållbart fiske. Denna fråga kan inte enbart var en fråga för fiskebranschen, utan här måste en samsyn etableras.

När det gäller ålen anser vi det av största betydelse att så snabbt som möjligt och med betydande insatser stimulera återväxten av ålbeståndet, samtidigt som vi är medvetna om att den skara småskaliga ålfiskare måste bevaras. Slås även detta ut kommer inte en återuppbyggnad av denna yrkeskår vara realistisk om 20 år. Då är nog både fiskarna borta och konsumenterna har glömt ålen för gott.

I nuläget är det bekymmersamt då handeln har eliminerat strukturen för distribution och opinionsverksamhet felaktigt inriktat sig på att rädda ålen genom att få konsumenterna att avstå den, med följd att merparten av den uppfiskade ålen tvingas ut på export. Tillgången för konsumenterna har således saboterats och de få försäljningsställena, förutom fiskarna själva via deras rökerier och lokalbutiker, har blivit saluhallarna med lyxkaraktär samt en del fiskbutiker med prisnivåer som inte är försvarbara. Detta är en klassisk effekt då konkurrensen sätts ur spel. Hörtorgshallen och en del fiskbutiker i Stockholm ligger idag på nivåer nära 500:- per kilo för rundrökt ål, medan lokalbutikerna ligger i landet tar runt 250:-, en nivå som är acceptabel för konsumenterna.

Ändras inte denna bild, ser vi det som meningslöst att fortsatt fiska upp ål runt våra kuster för att enbart skicka den på export. Vårt förslag är att sätta ett totalstopp för export av ål samt ålägga livsmedelsdistributionen att medverka till att de svenska konsumenterna får nytta igen av den ål som fiskas upp i våra vatten. Enligt våra beräkningar är de till svensk konsumtion ”förbrukade” ålen, 150 ton, endast svarar för under 20 gram per konsument och år. Det är mer en fråga om tradition och kultur än en förödande överkonsumtion. Men ska opinionen hållas vid liv är det inte lyckligt att slå ut även traditioner och kultur. Vi skulle gärna se att konsumtionen av ål kunde ökas från de c:a 150 ton till de som tas upp idag, runt 500 ton för att på sikt kunna ökas, när beståndet så tillåter. Det är farligt att tillåta konsumtionen att sjunka för mycket, för då återhämtar den sig inte när konsumtionen kan ökas.

Några andra faktorer vi vill framföra är att ”ålmassakern” i kraftverksturbinerna snarast måste stoppas och att även möjliggöra förbitransporter av i synnerhet gulål anordnas så att ålproduktionen snabbare kan ökas i våra sötvattensdrag, åar och sjöar. Fisket efter gulål anser vi ska helt inriktas på att användas för utsättning och inte konsumtion. Endast blankål ska få gå till konsumtion. Tiden för gulål att nå vuxen ålder är ju c:a hälften mot den för inplanterad glasål. En snabbare återhämtning skulle alltså kunna ske på så sätt. Ett uttag av vuxen ål skulle då kunna bli en verklighet direkt från våra sjöar, innan passagen av turbinerna.

När det gäller antalet tillstånd för ålfiskare anser vi det viktigt att dessa verkligen går till små och lokala verksamheter och att stora industriella företag inte tillåts verka. Vi vill inte ha samma utveckling som vi nyss sett på apoteksmarknaden.

En aspekt som inte belysts här ovan är ålen ur hälsosynpunkt. Ålens fetthinnehåll är överlägset mot många andra fiskarter och av den mest gynnsamma sammansättningen med långa Omega-3 syror. Ännu ett argument ur konsumtionssynpunkt, för att värna om ålbeståndets snabbast tänkbara och effektivast tänkbara återhämtning. Ålen ska därför betraktas som mycket viktigare än bara en utkomstfråga för ett mindre antal yrkesfiskare. Denna aspekt bör tas med i bestämningen av insatserna som ska göras. Värdet av ålen är alltså än större än vad som hittills kalkylerats med.

Enkel slutsats: vi svenska konsumenter vill se större och effektivare insatser för att värna om det unika ålbeståndet och få ålen tillbaka i det väl utbyggda distributionssystemet som finns landet runt. Den barriär som skapats under de senaste åren är ett samhällssabotage och ett hot mot ålen och ett otillbörligt ingrepp mot konsumenternas demokratiska rätt att kunna välja, i synnerhet när det gäller nyttigheter som inte hotar befolkningens hälsa.

Med vänlig hälsning

Bengt Ingerstam

Bengt Ingerstam
ordförande